

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת משה גפני
אורי מקלב

6709/25/פ

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון – התקנת תקנות באישור ועדה), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 15 בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א–1971 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 15, במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת; ואולם, תקנות לפי סעיפים 11 עד 11 יותקנו באישור ועדת הכספים של הכנסת.
- (א1) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע תקנות בדבר –
- (1) מינוי חברים למועצה במקום חברים שמקומם נתפנה;
 - (2) בחירות של רבני עיר; לעניין זה, "רב עיר" – רב של יישוב שהוא עירייה או מועצה מקומית (רב מקומי);
 - (3) רישוי חברות לענייני קבורה של יהודים, ובלבד שיובטח כי לא יינתן רישיון אלא לגוף שהוכיח שיש בידו לעשות את הסידורים המינהליים והכספיים הדרושים לשם מילוי תפקידיו; לעניין זה יראו רשות מקומית ומועצה כגוף שהוכיח שיש בידו לעשות סידורים כאמור;
 - (4) הקמת מועצות בתי עלמין יהודיים על פי בקשתן של החברות העוסקות בקבורת יהודים במקום, של הרשות המקומית או של המועצה, והגדרת תפקידיהן של מועצות בתי העלמין."
2. תחילה ותחולה תקנות שהותקנו לפי סעיף 15(א) לחוק העיקרי כנוסחו ערב תחילתו של חוק זה ושטרם נכנסו לתוקפן עד יום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026), ונדרש לגביהן אישור ועדת הכספים של הכנסת לפי הוראות סעיף 15(א) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, לא ייכנסו לתוקף אלא אם ניתן אישור ועדת הכספים כאמור בסעיף 15(א) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

דברי הסבר

ברובם המוחלט של חוקי מדינת ישראל, קבע המחוקק שהתקנת תקנות על ידי השר תיעשה באישור ועדה של הכנסת כחלק מהפיקוח הפרלמנטרי על הרשות המבצעת.

בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן – החוק), לא נקבעה חובת התקנת תקנות באישור ועדה של הכנסת בחלק מן העניינים שבהם ניתנה לשר סמכות להתקין תקנות. האפשרות להתקין תקנות בלי אישור ועדה ופיקוח פרלמנטרי גרמה לכך שבמשך השנים התאפשרה קביעת מדיניות על ידי השר באמצעות התקנת תקנות ללא כל הסכמה רחבה כנדרש במשטר דמוקרטי תקין.

הצעת חוק זו נועדה להוסיף דרישת אישור פרלמנטרית בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת או בוועדת הכספים של הכנסת על כל התקנות הנקבעות מכוח החוק, מה שיתרום לשקיפות ופיקוח של חברי הכנסת וימנע צעדים מהירים של השר. ההצעה אינה משנה את האישורים הנדרשים לתקנות הקבועים בחוק כיום כגון אישור שר המשפטים, אלא מוסיפה שכבת פיקוח נוספת.

באופן האמור יתאפשר, כמקובל בחקיקת משנה, שיח ציבורי ופיקוח ציבורי ופרלמנטרי, על התקנת תקנות שמשפיעות באופן משמעותי על חלקים נרחבים בציבור.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ב' בסיוון התשפ"ו (18.05.2026)